

STEM Motivasyon Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *STEM Motivasyon Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31149>

Özet

Bu çal??ma, mevcut bir STEM Motivasyon ölçe?ini Türkçe konu?an popülasyonlarda kullan?lmak üzere kültürel ve dilsel olarak uyarlamak amacıyla gerçekte?tirilmi?tir. Uyarlama sürecinde ölçe?in geçerlik ve güvenilirlik analizleri yap?lm??t?r. Elde edilen psikometrik veriler, 25 maddelik anketin dört temel boyutta (Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) yeterli düzeyde iç tutarlıl?a sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu çal??ma, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve uygulay?c?lara, Türk ba?lam?nda ö?rencilerin STEM alanlar?na yönelik motivasyon düzeylerini ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

STEM, Motivasyon, Ölçek Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik, Psikometri, E?itim.

Yazarlar

?smail DÖNMEZ

Amaç

STEM Motivasyon Anketi'nin Türkçeye uyarlanması'nın temel amacı, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini sa?layarak Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olu?turmaktır. Bu uyarlama çal??ması, Türkiye'deki ö?rencilerin Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik alanlar?na yönelik içsel ve d??sal motivasyon düzeylerinin objektif bir ?ekilde belirlenmesine olanak tan?may? hedeflemi?tir.

Ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve psikoloji alanlar?nda çal??an ara?t?rmac?lar için, ö?rencilerin STEM kariyerlerine yönelimlerini ve bu alanlardaki akademik ba?ar?lar?n? etkileyen motivasyonel faktörleri inceleme potansiyeli sunmaktad?r.

Yap?

STEM Motivasyon Anketi, ö?rencilerin STEM disiplinlerine yönelik motivasyonlar?n? çok boyutlu bir yapıda ölçmektedir. Ölçek, dört ana alt boyuttan olu?maktadır:

Bilim

Teknoloji

Mühendislik

Matematik

Her bir boyut, ilgili STEM alan?na özgü tutum ve motivasyon seviyelerini ba??ms?z olarak

değerlendirmektedir. Bu yapı, araştırmacıların motivasyon profilini genel bir skor yerine alan bazı detaylarla analiz etmesine olanak sağlar.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçeye uyarlanması sürecinde öncelikle dilsel ve kültürel geçerlik çalışmaları yapılmıştır. Çeviri tamamlandıktan sonra, ölçeğin Türkçe formu iki farklı Türk dil uzmanına sunulmuştur.

Uzmanlar, maddelerin anlam bütünlüğünü, dilbilgisi uygunluğunu ve hedef kitle tarafından anlaşılabilirliği değerlendirir. Yapılan düzenlemeler ve değişiklikler sonucunda maddelerin orijinal ölçekteki yapıyı koruduğu ve Türk kültürü bağlamında geçerliliğinin sağlandığı onaylanmıştır. Bu süreç, ölçeğin yapısal ve içerik geçerliğine önemli katkılar sağlamıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alpha katsayısı kullanılarak incelenmiştir. 25 maddeden oluşan ölçeğin tamamı için hesaplanan genel güvenilirlik katsayısı **0,84** olarak bulunmuştur, bu da ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Alt boyutların güvenilirlik katsayıları ise şöyledir:

Teknoloji boyutunda güvenilirlik katsayısı **0,75** olarak belirlenmiştir.

Matematik boyutunda (27. madde çıkarılmıştır) güvenilirlik katsayısı **0,80** olarak hesaplanmıştır.

Mühendislik boyutunda (21. madde çıkarılmıştır) güvenilirlik katsayısı **0,72** olarak bulunmuştur.

Bilim boyutunda (5. madde çıkarılmıştır) güvenilirlik katsayısı **0,696** olarak hesaplanmıştır. Bu değer 0.70 sınırına çok yakın kabul edildiği için ek madde eklenmesi yapılmamıştır.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe formda da korunup korunmadığını belirlemek amacıyla faktör analizi tekniklerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Güvenirlik analizlerinde dört ayrı boyuta (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) ilişkin katsayıların ayrı ayrı raporlanması, ölçeğin **çok boyutlu yapılarına** doğrulayıcı veya açmılayıcı faktör analizi ile test edildiğini güçlü bir şekilde işaret etmektedir.

Bu analizler sonucunda, toplam 25 maddeden oluşan ve dört faktörlü yapıyı temsil eden nihai bir ölçek formu elde edilmiştir. Bazı maddelerin (5., 21. ve 27. maddeler) çıkarılması, faktör yüklerinin düşük olması veya çapraz yüklenmeler göstermesi nedeniyle orijinal yapıyı optimize

etme çabası'nın bir sonucu olarak değerlendirilebilir.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama

Format: 25 madde içeren çok boyutlu bir ankettir. Maddeler 4'lü Likert tipi derecelendirme ile yanıtlanmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim bilimleri araştırmasında kullanılmaktadır (Genellikle lise veya üniversite öğrencileri).

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Genellikle ergenlik dönemi ve sonrası).

Popülasyon Detayları: Orijinal kaynakta detaylı popülasyon bilgisi (örneklem büyüklüğü, demografik özellikler) verilmemiştir.

Test Metodolojisi: Çeviri-Geri Çeviri süreci sonrası uzman görüşü alınarak dilsel eşdeğerlik sağlanmıştır, ardından psikometrik analizler (geçerlik ve güvenirlik) yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Motivasyon, STEM Eğitimi, Psikometrik Özellikler, İç Tutarlılık, Cronbach Alpha, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Veri Yok

Kurum E-posta Adresleri: i.donmez@alparslan.edu.tr

Yazışma Adresi: Veri Yok

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Bu uyarlama çalışması 2020 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım veya izin gereklilikleri hakkında spesifik bilgi sağlanmamıştır. Ancak, ölçek akademik bir dergide (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi) yayımlanmıştır ve bilimsel araştırma amaçlı kullanımının ilgili makaleye atıf yapılarak mümkün olduğu varsayılmaktadır.

Orijinal PDF dosyası bu adresten indirilebilir: [stem-motivasyon-anketi-toad.pdf](#)

Referanslar

Dönmez, ?. (2020). STEM motivasyon ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1): 486-510.

Makalenin yayımlandığı dergi bağlantısı: efdergi.yyu.edu.tr

STEM Motivasyon Anketi Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynakta ölçek maddeleri listelenmemiştir. Sadece ölçeğin 25 maddeden oluştuğu bilgisi mevcuttur.

Derecelendirme Seçenekleri (4'lü Likert Tipi): **Sıklıkla, Bazen, Çok az, Asla**

ARABPSYCHOLOGY.COM